

DEZVOLTARE DURABILĂ

PROGRAMĂ:

Obținere cunoștințe de înțelegere a provocărilor globale și naționale cu privire la DEZVOLTAREA DURABILĂ

1. DICȚIONAR DE TERMENI
2. CE ESTE DEZVOLTAREA DURABILĂ
3. NECESITATE
4. CONTEXTUL DEZVOLTĂRII DURABILE
5. RESPONSABILITATEA SOCIALĂ
6. OBIECTIVELE DEZVOLTĂRII DURABILE

Test cunoaștere

3 ore (2:20 ore parcurgere material și 40 minute test de cunoaștere)

1. DICȚIONAR DE TERMENI

Dezvoltare - a trece prin diferite faze spre o treaptă superioară; a evolua; a se transforma; a se extinde; a crește.

Durabil - care durează (de) mult timp, trainic, rezistent, viabil.

Deșeu - rest de materiale rezultate dintr-un proces tehnologic (sau casnic) de realizare a unui anumit produs, care nu mai pot fi valorificate direct în realizarea produsului respectiv. Ele pot fi substanțe, materiale, obiecte, resturi de materii prime provenite din activitățile economice, menajere și de consum. Majoritatea activităților umane reprezintă și surse de producere de deșeuri.

Echitate - dreptate; nepărtinire; cinste; omenie; egalitate; comportare bazată pe respectarea riguroasă a drepturilor și datoriilor fiecăruia.

Foamete - este un fenomen în care o mare parte a populației unei regiuni sau unei țări este atât de prost hrănită, încât moartea prin inaniție devine un fenomen obișnuit.

Responsabilitatea socială - (în literatura de specialitate abreviată CSR, după forma din limba engleză Corporate Social Responsibility) este un concept care se referă la o prezumtivă datorie pe care companiile ar avea-o față de toate părțile implicate în desfășurarea acțiunilor presupuse de activitatea lor economică. Conceptul se referă la toate categoriile de companii, de la microîntreprinderi până la multinaționale. Prin datorie se înțelege faptul că respectiva companie trebuie să acționeze în conformitate cu obligațiile pe care le are față de părțile implicate și respectând niște principii morale acceptate de-a lungul tradiției.

Resursele naturale - reprezintă totalitatea zăcămintelor de minerale și minereuri, a terenurilor cultivabile, a pădurilor și apelor de care dispune o anumită țară.

Resursele regenerabile - sunt resursele care pot să se refacă dacă nu sunt supravalorificate și care pot fi folosite pe termen nelimitat dacă sunt folosite rațional. Odată ce resursele regenerabile sunt consumate la o rată care depășește rata lor naturală de refacere, ele se vor diminua și în cele din urmă se vor epuiza. (energie de la soare, vânt, biomasa, etc.).

Resursele neregenerabile - sunt resursele epuizabile care nu se regenerează (ex. apa, aer, solul și bogățiile lui, etc.).

Sărăcia - înseamnă o viață lipsită de șansele de a trăi în cadrul unui anumit standard minim de nivel de trai. Acest standard este relativ, fiind foarte diferit după țară sau regiune.

Sănătate - se definește în mod curent ca starea unui organism la care funcționarea tuturor organelor se face în mod normal și regulat. Organizația Mondială a Sănătății a propus în 1946 definiția: „Sănătatea este o stare pe deplin favorabilă atât fizic, mintal cât și social, și nu doar absența bolilor sau a infirmităților”. Mai târziu a fost inclusă în definiție și „capacitatea de a duce o viață productivă social și economic”.

Sustenabil - Sustenabilitatea este capacitatea de a dura, de aceea o altă denumire a termenului este cea de durabilitate. Ca definiție, în Dicționarul explicativ al limbii române, sustenabilitatea este calitatea unei activități antropice de a se desfășura fără a epuiza resursele disponibile și fără a distruge mediul, deci fără a compromite posibilitățile de satisfacere a nevoilor generațiilor următoare.

2. CE ESTE DEZVOLTAREA DURABILĂ?

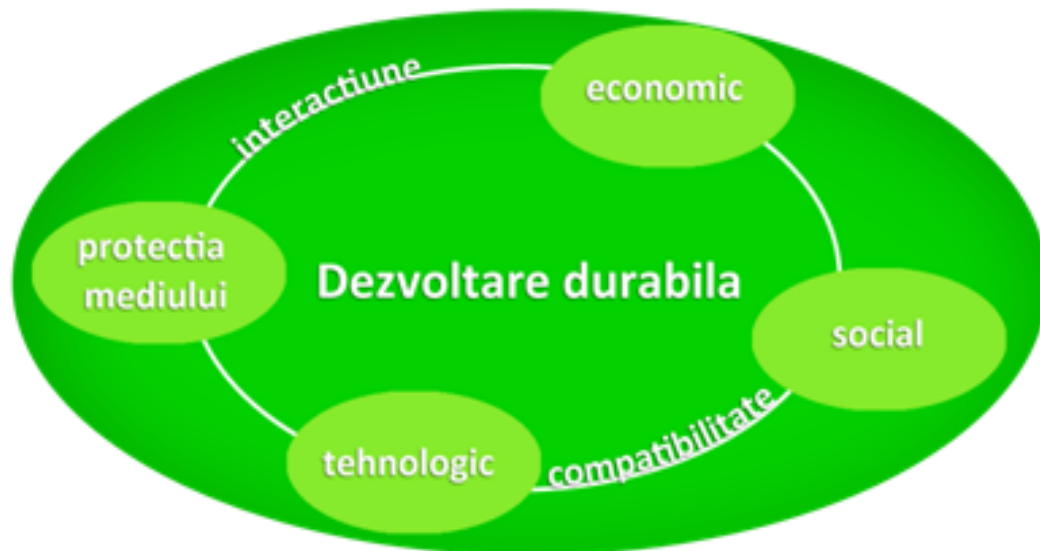
Cea mai cunoscută definiție a dezvoltării durabile este dată de Comisia Mondială pentru Mediu și Dezvoltare (WCED) în raportul „Viitorul nostru comun” (1987), cunoscut și sub numele de Raportul Brundtland:

“Dezvoltarea durabilă (DD) - este dezvoltarea care urmărește satisfacerea nevoilor prezentului, fără a compromite posibilitatea generațiilor viitoare de a-și satisface propriile nevoi”

Inițial, dezvoltarea durabilă s-a vrut a fi o soluție la criza ecologică determinată de intensă exploatare industrială a resurselor și degradarea continuă a mediului și căuta în primul rând prezervarea calității mediului înconjurător, în prezent conceptul s-a extins:

asupra calității vieții în complexitatea sa, și sub aspect economic și social. Obiect al dezvoltării durabile este acum și preocuparea pentru dreptate și echitate între state, nu numai între generații.

Dezvoltarea durabilă urmărește și încearcă să găsească un cadru pentru luarea deciziilor în orice situație în care se regăsește un raport de tipul **om - mediu**, fie ca e vorba de **mediul înconjurător**, **mediul economic** sau **mediul social**.

Mediul înconjurător (Mediul, mediul ambient sau și mediul natural), este o noțiune care se referă la totalitatea condițiilor naturale de pe Pământ sau dintr-o regiune a sa, în care evoluează ființele sau lucrurile. Dintre aceste condiții fac parte atmosfera, temperatura, lumina, relieful, apa, solul etc., precum și celelalte ființe vii și lucruri. Mediul are un rol foarte important în procesul evoluției ființelor vii, care, la rândul lor, sunt un factor de transformare a mediului.

3. NECESITATE

În ultimul secol, progresul economic și tehnic a dus la neglijarea deteriorării sistemelor și resurselor naturale. Economia globală este, însă, structurată acum pe resurse neregenerabile și cu un impact puternic coroziv asupra mediului înconjurător, depășind capacitatea diferitelor ecosisteme.

Exemple în acest sens sunt următoarele:

- **decimarea suprafețelor de pădure,**
- **reducerea suprafeței de teren agricol pe persoană,**
- **micșorarea surselor de apă potabilă,**

- creșterea temperaturii globale,
- topirea ghețarilor și
- dispariția unor specii animale și vegetale

Resursele naturale reprezintă totalitatea zăcămintelor de minerale și de minereuri, a terenurilor cultivabile, a pădurilor și apelor de care dispune o anumită țară și în general Pământul ca planetă.

Resursele naturale sunt:

- **Regenerabile** (Ex. Energia solară, eoliană (vânt), energia valurilor, etc.)
- **Neregenerabile sau epuizabile** (Ex. Petrolul, gazele naturale – combustibilii convenționali)

La nivel Global din cele **8.300 de specii** de animale cunoscute peste **1600 de specii** de animale sunt pe cale de dispariție.

Activitățile umane sunt generatoare de emisii pentru toți factorii de mediu: apă, aer, sol și subsol.

Cei trei piloni prin care Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă se structurează au fost definiți în Raportul Comisiei Brundtland (1987):

1. **ECHITATEA SOCIALĂ** - prin care națiunile în curs de dezvoltare trebuie să aibă posibilitatea de a-și satisface nevoile de bază în ceea ce privește ocuparea forței de muncă, alimentația, asigurarea energiei, apei și canalizării,
2. **CREȘTEREA ECONOMICĂ** - la nivelul națiunilor în curs de dezvoltare pentru a se apropia de calitatea vieții din țările dezvoltate,
3. **MEDIUL** - cu nevoia de a conserva și îmbunătăți baza de resurse disponibile prin schimbarea treptată a modului în care trebuie să se dezvolte și să fie folosite tehnologiile.

Această abordare a fost posibilă prin punerea în evidență a conceptului de „depășire a limitelor.” S-a conștientizat că resursele naturale, de care societatea are nevoie și care sunt limitate, au fost depășite, creând în același timp un dezechilibru ecologic la nivel planetar, prin creșterea economică iresponsabilă.

Astfel, s-a constatat că numai prin susținerea simultană a celor trei piloni – **social, economic și de mediu** – se poate ajunge la o dezvoltare durabilă și la un viitor comun la nivel global.

Fără ocrotirea mediului nu se poate asigura dezvoltarea durabilă!

4. CONTEXTUL DEZVOLTĂRII DURABILE

Conferința ONU privind Dezvoltarea Durabilă Rio+20, din 2012, a elaborat documentul *Viitorul pe care îl dorim*, care a înregistrat progresele în direcția realizării Obiectivelor de Dezvoltare ale Mileniului și a făcut trecerea către stabilirea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă pentru Agenda de după 2015.

Acest document este o recunoaștere în continuare a importanței celor trei dimensiuni ale dezvoltării durabile – **social, economic și de mediu**.

Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă - *Transformarea lumii noastre*, adoptată la 25 septembrie 2015 de șefii de stat și guverne din 193 de țări, în cadrul Adunării Generale a ONU, este o versiune, structurată pe un pachet de 17 obiective de dezvoltare durabilă, susținute prin 169 de ținte subiacente.

Agenda 2030 solicită acțiuni din partea tuturor țărilor, sărace, bogate și cu venituri medii. Recunoaște că încetarea sărăciei trebuie să fie însoțită de un plan care să contribuie la creștere economică și abordează o serie de nevoi sociale inclusiv **educație, sănătate, protecție socială și locuri de muncă**, abordând în același timp problemele **combaterii schimbărilor climatice și protecția mediului**. Aceasta acoperă, de asemenea, aspecte precum **inegalitatea, infrastructura, energia, consumul, biodiversitatea, oceanele și industrializarea**. Agenda promovează implicarea tuturor părților interesate, prin democratizarea procesului decizional pe tema dezvoltării durabile. Se subliniază responsabilitatea și rolul generațiilor tinere pentru crearea dezvoltării durabile.

CONTEXT NAȚIONAL. PERSPECTIVA ROMÂNIEI ASUPRA DEZVOLTĂRII DURABILE

România trăiește o perioadă marcată de procesul de globalizare, de accentuare a inegalităților și de agravare a problemelor de mediu. Dezvoltarea durabilă este soluția. Strategia națională se adresează acestor provocări, propunând tranziția spre o dezvoltare durabilă bazată pe principiile și spiritul Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă, ca membră a unei Uniuni Europene prospere și revigorate.

Dezvoltarea Durabilă reprezintă în contextul Românesc - dorința realizării unui echilibru, o sinteză între aspirațiile cetățeanului născut liber, societatea de care depinde și prin care se definește și contextul care permite realizarea de sine. Acest echilibru pornește de la om, actor central care caută un echilibru individual și condiții favorabile pentru a se realiza. Condițiile favorabile sunt influențate de societatea care trebuie să îl susțină și să îl motiveze și de mediul înconjurător prin care se regăsește și poate găsi echilibrul. Rolul statului în contextul dezvoltării durabile este să ajute la realizarea acestui echilibru, nu doar pentru cetățenii de acum, dar și pentru generațiile viitoare.

Pornind de la ideea că beneficiile dezvoltării economice trebuie să fie mai mari decât costurile, inclusiv cele legate de conservarea și îmbunătățirea mediului, prima strategie de dezvoltare durabilă a României din 1999 a avut ca obiectiv îmbunătățirea progresivă și menținerea bunăstării populației în corelare cu cerințele folosirii raționale a resurselor naturale și ale conservării ecosistemelor. Aderarea la Uniunea Europeană în 2007 a ajustat prioritățile naționale, prin Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă. Orizonturi 2013-2020-2030 (SNDD), aprobată de Guvernul României la 12

UNIUNEA EUROPEANĂ

noiembrie 2008, vizând reducerea decalajului socio-economic față de cel al statelor membre ale Uniunii Europene.

Strategia actuală de dezvoltare durabilă este construită în jurul cetățeanului și nevoilor generațiilor viitoare. Strategia pleacă de la premisa că, dezvoltarea durabilă prezintă un cadru de gândire care, odată însușit de către cetățean, va ajuta la crearea unei societăți mai echitabile, definită prin echilibru și solidaritate și care să poată face față schimbărilor aduse de probleme actuale globale, regionale și naționale, inclusiv scăderea demografică.

SUB ASPECT SOCIAL este nevoie de o societate coezivă (care unește), care să beneficieze de îmbunătățirea sistemului de educație și sănătate, de reducerea inegalităților dintre bărbați și femei, dintre mediul urban și rural, care să conducă la promovarea unei societăți deschise, în care cetățenii se pot simți apreciați și sprijiniți. E nevoie de cultivarea rezilienței populației, în așa fel încât cetățeanul, într-un cadru instituțional echitabil, să își poată realiza visurile acasă. În același timp, statul trebuie să ajute la sporirea potențialului cetățeanului prin abordarea problemelor legate de sănătate, de educație și de limitele pieței libere, probleme la care se poate răspunde prin politici publice, rezultatul fiind un nivel de trai cât mai ridicat pentru toți cetățenii. Sporirea capitalului social – crearea unui simț civic definit prin încredere între cetățeni - va conduce la deblocarea potențialului cetățenilor români pentru a se realiza prin forțe proprii, asigurând totodată și dezvoltarea durabilă a comunităților lor.

Pe **PLAN ECONOMIC** este nevoie de garantarea unei creșteri economice pe termen lung de care să beneficieze cetățenii României. Deși economia unei țări adeseori se măsoară prin cifre, care nu iau în considerare potențialul cetățeanului, transformarea economiei într-una durabilă și competitivă necesită un nou mod de acțiune care să se centreze pe inovație, optimism și reziliența cetățenilor. O asemenea abordare va crea o cultură a antreprenorialului în care cetățeanul se poate realiza material și aspirațional.

CONȘTIENȚIZAREA IMPORTANȚEI MEDIULUI a crescut semnificativ în ultimii ani, atât în ceea ce privește mediul natural, cât și la cel antropic. Protejarea naturii este responsabilitatea tuturor

RU EUROPE S.R.L.

datorită impactului **om – mediu**, dar și o oportunitate a cetățenilor de a se uni într-un scop nobil, prin conștientizarea acestei responsabilități. Realizarea unui mediu datorat acțiunii omului (antropic) durabil poate fi atins prin cultivarea unui sentiment de apartenență și de comunitate, care să elimine simțul singurătății cetățeanului, factor de risc în realizarea potențialului personal și, în ultimă instanță, a funcționării comunitare.

5. RESPONSABILITATEA SOCIALĂ

Înseamnă aplicarea principiilor dezvoltării durabile în activitățile curente ale organizațiilor.

Responsabilitatea Socială a Organizațiilor (Corporate Social Responsibility -CSR) vizează dezvoltarea durabilă a societății!

Dezvoltarea durabilă este un concept ce urmărește dezvoltarea, progresul nu întoarcerea la o economie înapoiată!

Modelul actual nu este nicidecum durabil deoarece creșterea este în primul rând financiară fără a ține cont nici de limitele ecologice ale planetei și nici de consecințele sale grave pe plan social.

Hiper-producția și hiper-consumul, intensificat de hiper-specula financiară, plasează astăzi întreaga umanitate pe o “traietorie de depășire-prăbușire”, punând în pericol înseși bazele civilizației: biodiversitatea, ecosistemele, condițiile climatice globale, echilibrul structurilor sociale, diversitatea culturală...

Cu toate acestea, mulți folosesc Responsabilitatea Socială ca pe un instrument de relații publice pentru a oferi o înfățișare nouă, mai “verde”, unor practici neschimbate, afaceri ca de obicei („business as usual”).

6. OBIECTIVELE DEZVOLTĂRII DURABILE

Cele 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD) sau Obiectivele Globale, asumate de

țara noastră alături de cele 193 de state membre ONU în septembrie 2015, acoperă o gamă largă de tematici care promovează acțiunea globală în trei arii de dezvoltare durabilă principale: economie, societate și mediu.

Cele 17 ODD-uri se adresează în egală măsură atât statelor și regiunilor subdezvoltate, cât și celor dezvoltate.

1. FĂRĂ SĂRĂCIE – Să nu mai existe sărăcie sub toate formele sale, nicăieri în lume.
2. FOAMETE „ZERO” – Eradicarea foametei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi durabile.
3. SĂNĂTATE ȘI BUNĂSTARE – Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor la orice vârstă. Acest obiectiv se concentrează pe creșterea speranței de viață, reducerea mortalității infantile și a maladiilor grave (precum HIV/SIDA, malarie, TBC, poliomielită, etc.), în special în statele în curs de dezvoltare.
4. EDUCAȚIE DE CALITATE – Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți.
5. EGALITATE DE GEN – Realizarea egalității de gen și împuternicirea tuturor femeilor și a fetelor.
6. APĂ CURATĂ ȘI SANITAȚIE – Asigurarea disponibilității și managementului durabil al apei și sanitație pentru toți.
7. ENERGIE CURATĂ ȘI LA PREȚURI ACCESIBILE – Asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri accesibile, într-un mod sigur, durabil și modern.
8. MUNCĂ DECENTĂ ȘI CREȘTERE ECONOMICĂ – Promovarea unei creșteri economice susținute, deschise tuturor și durabile, a ocupării depline și productive a forței de muncă și a unei munci decente pentru toți. Industrie, inovație și infrastructură – Construirea unor infrastructuri rezistente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovației.
9. INDUSTRIE, INOVAȚIE ȘI INFRASTRUCTURĂ – Construirea unor infrastructuri rezistente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovației.
10. INEGALITĂȚI REDUSE – Reducerea inegalităților în interiorul țărilor și de la o țară la alta.
11. ORAȘE ȘI COMUNITĂȚI DURABILE – Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile.
12. CONSUM ȘI PRODUCȚIE RESPONSABILE – Asigurarea unor tipare de consum și producție durabile.

13. ACȚIUNE CLIMATICĂ– Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului lor.

14. VIAȚA ACVATICĂ – Conservarea și utilizarea durabilă a oceanelor, mărilor și a resurselor marine pentru o dezvoltare durabilă.

15. VIAȚA TERESTRĂ – Protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea și repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate.

16. PACE, JUSTIȚIE ȘI INSTITUȚII EFICIENTE – Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile.

17. PARTENERIATE PENTRU REALIZAREA OBIECTIVELOR - Consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă.

1. FĂRĂ SĂRĂCIE – Să nu mai existe sărăcie sub toate formele sale, nicăieri în lume.

Ex. la nivel global, 1 miliard de persoane continuă să trăiască la limita subzistenței, cu mai puțin de 1.25 dolari/zi.

Ex. România înregistrează o pondere ridicată a persoanelor care suferă de deprivare materială severă raportată la media UE. Conform datelor INS din 2016, procentul de persoane care suferă de deprivare materială severă este de 23,8%.

Rata sărăciei relative în perioada 2007-2016 (stabilită la nivelul de 60% din mediana veniturilor disponibile pe adult-

echivalent) a fost evaluată de INS la 24,6-25,3%, față de nivelul mediu din UE, care a variat între 16,6-17,3%).

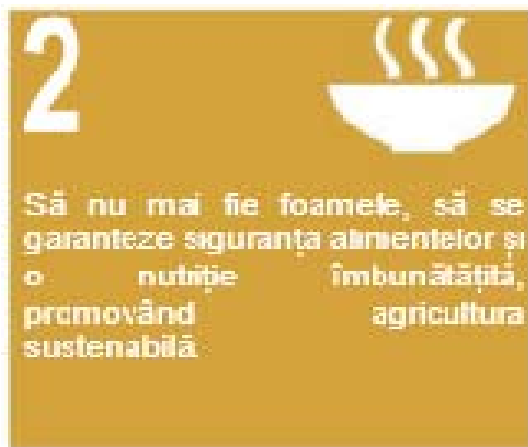
Conform Eurostat, în 2016, 49.2% dintre copiii din România, cu vârste cuprinse între de 0 și 17 ani, prezintă risc de exclusiune socială, comparativ cu media UE de 26.4%, România înregistrând cel mai mare număr de astfel de cazuri.

Cum?

- Cumpărați de la piață sau micii comercianți produse (În condiții de siguranță alimentare și deplină legalitate - însemnând ca angajații sunt răsplățiți în mod echitabil pentru munca lor)

- Cumpărați haine sau alte produse de la magazinele care donează o parte din bani pentru organizații de caritate sau susțin o cauză nobilă
- Fă voluntariat în centrele pentru oameni fără adăpost sau în activități la care te pricepi. Timpul tău poate fi mai valoros decât banii
- Donează / Sponsorizează (sprijină financiar) atunci când ai posibilitatea, astfel încât o persoană să poată avea acces la hrană, educație și sănătate

2. FOAMETE „ZERO” – Eradicarea foametei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi durabile.

Ex. În prezent, 795 milioane de oameni suferă din pricina foametei iar specialiștii în politicile de dezvoltare susțin că, dacă nu vor fi luate măsuri urgente, până în 2050 numărul acestora va ajunge la 2 miliarde.

Unul din nouă persoane din lume (815 milioane) este subnutrit.

Ex. La nivel de România cazurile de malnutriție depistate la copiii de până la 14 ani, au înregistrat o scădere ușoară, menținându-se totuși la peste 3000 pe an. Situația are perspective de ameliorare după introducerea mecanismului de asistență medicală comunitară pentru ameliorarea accesului și incluziunii, în care funcționează 1.100 asistenți medicali și 420 mediatori sanitari.

În 2014 obezitatea afecta 15,9 % din europenii cu vârsta de peste 18 ani, iar 35,7% erau pre-obezi, ceea ce indică faptul că mai mult de jumătate dintre adulții europeni aveau exces de greutate.

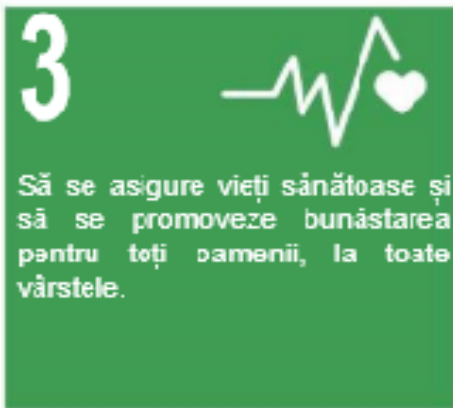
Rata obezității în România era sub 10% în 2014, fiind țara europeană cu cea mai mică rată, dar aceasta are tendință de creștere.

Cum?

- Donează alimente sau o masă caldă atunci când ai ocazia
- Mulți oameni flămânzi ezită să ceară ajutor din cauza stigmei și rușinii. Vorbiți despre aceste concepții greșite în grupul dvs. și despre realitățile persoanelor înfometate
- Dacă (o să) ai angajați cu salarii minime, ajutați-i să-și susțină nevoile, cum ar fi educația copiilor sau oferă bunuri de consum

Imaginează că ai 5,5 lei pe zi cca. 160 lei/luna... trebuie să plătești toate utilitățile și să supraviețuiești

3. SĂNĂTATE ȘI BUNĂSTARE – Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor la

orice vârstă. Acest obiectiv se concentrează pe creșterea speranței de viață, reducerea mortalității infantile și a maladiilor grave (precum HIV/SIDA, malarie, TBC, poliomielită, etc.), în special în statele în curs de dezvoltare.

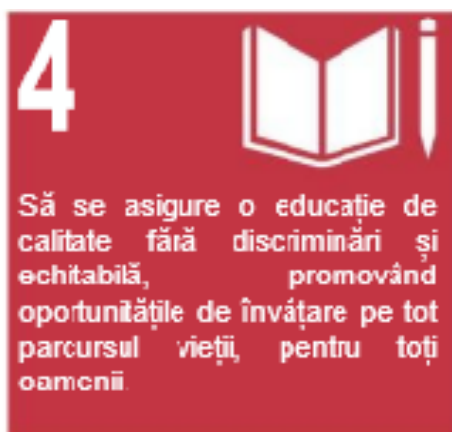
Ex. Mortalitatea maternală la nivel global a scăzut cu 37% din 2000.

Ex. Speranța medie de viață în România rămâne printre cele mai scăzute în 2016, la 75,3 ani față de media UE de 81 ani. Procesul

accentuat de îmbătrânire a populației și problemele de sănătate asociate cu înaintarea în vârstă reprezintă o preocupare majoră. Datele Eurostat din 2016 arată faptul că „speranța de viață sănătoasă” în rândul femeilor de 65 de ani din România este de 5,6 ani, fiind semnificativ mai mică față de media europeană de 10,1 ani, în timp ce la bărbații de 65 de ani din România „speranța de viață sănătoasă” este de 6,2 ani față de media UE de 9,8 ani.

Cum?

- Nu fuma, nu consuma alcool sau droguri sau alte substanțe „care te fac legumă” și în general evită abuzurile
- Fii activ. Mergi la plimbare, fă sport, mergi cu bicicleta dacă nu suferi vre-un handicap
- Mănâncă sănătos, bea apa și dormi suficient
- Niciodată nu înceta să înveți! Angajarea în activități de muncă sau educaționale ajută la ieșirea din depresie.

4. EDUCAȚIE DE CALITATE – Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți.

Ex. În prezent, 103 milioane de tineri din lumea întreagă nu au acces la educație primară sau sunt analfabeți. Dintre aceștia, procentul cel mai semnificativ (60%) îl reprezintă tinerele femei sau fetele.

Ex. Înscrierea în învățământul primar în țările în curs de dezvoltare a ajuns la 91%, dar 57 de milioane de copii de vârstă primară rămân în afara școlii.

Ex. 617 de milioane de tineri din întreaga lume nu au cunoștințe matematice de bază și abilități de literație.

Ex. Performanțele învățământului românesc se situează pe o poziție inferioară în raport cu media UE. Conform testelor PISA, un test standard organizat de OECD care identifică starea educației unui țări, în 2015, în România, s-a obținut rezultate slabe la Citire, Matematică și Științe în proporție de 38,7% față de media UE de 19,7%. Însă se identifică un oarecare progres comparativ cu 52,7% în 2006. Printre cauzele identificate de OECD sunt: infrastructura necorespunzătoare; abandonul școlar; lipsa conștientizării importanței formării continue; subfinanțarea. O altă variabilă importantă în procesul educațional subliniat de OECD este „bunăstarea elevului”.

Cum?

- Nu înceta să înveți! Dacă ești în cunoștință de cauză poți decide mai bine pentru tine.. ai ce-i învăța pe copiii tăi.. poți fi de bază pentru cei din jurul tău
- Educația aduce bunăstare și conferă încredere și siguranță
- În multe țări, fetele sunt retrase din școală mai devreme pentru a se căsători. Susțineți egalitatea de șanse și accesul la educație pentru toți copii
- Donați cărți bibliotecilor publice sau școlilor, sau copiilor care au nevoie
- Sprijiniți organizațiile caritabile care lucrează în domeniul educației în cele mai sărace părți ale lumii

Ne roagă copilul sau prietena/prietenul nostru să-i citim o poveste sau o rețetă dintr-o carte de bucate! ... suntem pregătiți?

5. EGALITATE DE GEN – Realizarea egalității de gen și împuternicirea tuturor femeilor și a fetelor.

Ex. La nivel global, doar în 46 de state femeile dețin mai mult de 30% din mandatele parlamentelor naționale.

Ex. În 18 țări, soții pot împiedica în mod legal soțiile lor să lucreze; în 39 de țări, fiicele și fiii nu au drepturi de moștenire egale; și 49 de țări nu dispun de legi care protejează femeile împotriva violenței domestice.

Ex. În România anul 2017, procentul de ocupare a posturilor de conducere de femei a fost de 11% comparativ cu media europeană de 25,3%. În plan politic, numărul de femei în cele două camere ale Parlamentului României este de numai 19,1% comparativ cu media europeană de 29%.

Cum?

- Dacă sunteți o femeie, cunoașteți-vă drepturile și susțineți-le
- Apreciați colegii, subalternii indiferent de gen
- Egalitatea de gen începe de la domiciliu

6. APĂ CURATĂ ȘI SANITATIE – Asigurarea disponibilității și managementului durabil al apei și sanitație pentru toți.

Ex. 40% din populația lumii suferă din pricina lipsei apei iar aproximativ 1 miliard de oameni nu au acces la toalete proprii.

Ex. 3 din 10 persoane nu au acces la servicii de apă potabilă gestionate în siguranță și 6 din 10 persoane nu au acces la instalații sanitare gestionate în condiții de siguranță.

Ex. Între 1990 și 2015, proporția populației globale care utilizează o sursă îmbunătățită de apă potabilă a crescut de la 76% la 90%.

Ex. Mai mult de 80% din apele reziduale rezultate din activitățile umane sunt evacuate în râuri sau în mare, fără eliminarea poluării.

Ex. România este țara din UE cu cel mai mare procent (30,5%) de populație, care în anul 2015 nu avea acces la o baie, un duș și la o toaletă în incinta casei, în timp ce media UE era de doar 2,0%.

Ex. Conform INS apa este utilizată în cea mai mare proporție pentru consumul casnic (76,1%). Tendința consumului total la nivelul României este de scădere cu 28,5% (de la 1035,4 mil. m³ în 2012 la 740,7 mil. m³ în 2016), concomitent cu scăderea ponderii apei potabile consumate pentru alți utilizatori (cca. 33% în 2012, respectiv 23,9% în 2016), fapt datorat reducerii și restructurării activității

industriale și agricole, contorizării consumului și creșterii gradului de educație a cetățeanului privind eradicarea risipei.

Cum?

- Remediați pierderile. Un robinet care picură poate pierde mai mult de 11 000 de litri pe an
- Folosiți economizoare/ aeratoare de apă reduc consumul cu până la 30 %
- Protejați resursele - nu deversați niciodată substanțele chimice toxice, cum ar fi vopselele, substanțele chimice sau medicamentele în toaletă - poluează lacurile și râurile și provoacă probleme de sănătate în viața marină și la oameni
- Reciclați uleiul folosit sau dacă nu este posibil aruncați la deșeurile menajere nu la chiuvetă
- Spălați mașina la spălătorii care reciclează recirculă apa
- Opriți robinetul atunci când vă spălați dinții și în timpul săpunitului în duș
- Preferați dușurile scurte în locul băilor în cadă
- Reciclați apa pentru a uda florile! Folosiți apa cu care spălați fructele/ legumele/ apa sau cuburile de gheață folosite din pahar după vizita unor oaspeți
- Colectați și folosiți apa de ploaie pentru stropit în grădină

7. ENERGIE CURATĂ ȘI LA PREȚURI ACCESIBILE – Asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri

accesibile, într-un mod sigur, durabil și modern.

Ex. 13% din populația globală încă nu dispune de acces la energie electrică modernă.

Ex. 3 milioane de oameni la nivel global utilizează încă sursele tradiționale de energie, bazate în principal pe cărbune și gaze naturale.

Ex. Poluarea aerului interior din utilizarea combustibililor combustibili pentru energia casnică a provocat în 2012 4,3 milioane de decese, iar femeile și fetele reprezintă 6 din 10.

Ex. Ponderea energiei regenerabile în consumul final de energie a ajuns la 17,5% în 2015.

Ex. Energia contribuie în principal la schimbările climatice, reprezentând aproximativ 60% din totalul emisiilor globale de gaze cu efect de seră.

Ex. În România consumul final de energie a crescut, în anul 2016 față de anul precedent, cu 1,8%, volumul PIB fiind cu 4,8 % mai mare, dar valoarea consumului din perioada 2014 -2016 se situează sub nivelul consumurilor din anii 2011 -2012. Sectorul casnic are cea mai mare pondere în consumul de energie finală la nivel național (34,5% în anul 2011 și 33,2% în anul 2016). Acest fapt conduce la ideea că în acest sector trebuie focalizate în continuare eforturi spre creșterea eficienței energetice prin programe de izolare termică a blocurilor de locuințe, etichetarea receptoarelor electrocasnice

Ex. Țintele stabilite la nivelul UE pentru 2020, în privința aportului politicilor energetice la reducerea impactului schimbărilor climatice, au fost atinse în avans de către România, după cum urmează:

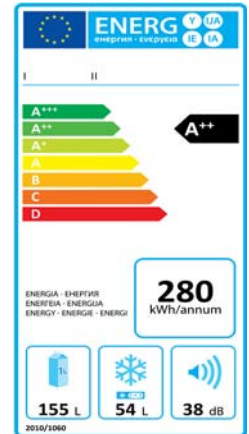
- reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră cu 20% față de anul de referință 1990: 82,14% în UE, 47,96% în România (2012)
- pondere de minimum 20% a energiei din surse regenerabile în consumul brut: 25,03% în 2016
- reducerea consumului de energie cu 20% prin măsuri de creștere a eficienței energetice: 41,6% în România (2016)

Cum?

- Când gătiți acoperiți folosiți capacul. Reduce cantitatea de energie necesară pentru fierberea apei cu 75%
- Opriți luminile în încăperile care nu sunt utilizate. Atunci când opriți lumina, chiar și pentru câteva secunde, economisiți mai multă energie decât este necesar pentru pornirea luminii, indiferent de tipul becului
- Optați pentru design-urile eficiente ale casei ce combină soluțiile eficiente energetic, aparatele și iluminatul, cum ar fi încălzirea cu apă solară și energia solară

- Utilizați becuri eficiente din punct de vedere energetic (LED) și setați aparatele de uz casnic pe setări cu consum redus de energie
- Umpleți fierbătorul numai cu cantitatea de apă necesară
- Sprijinirea proiectelor de energie solară pentru școli
- Nu încălziți / răciți mai mult decât trebuie! Folosiți termostatul
- Când aerisiți închideți sursele de căldură
- Cumparați electrocasnice eficiente din punct de vedere energetic (eticheta A+, A++, A+++)
- Izolarea termica a cladirilor

8. MUNCĂ DECENTĂ ȘI CREȘTERE ECONOMICĂ – Promovarea unei creșteri economice susținute,

deschise tuturor și durabile, a ocupării depline și productive a forței de muncă și a unei munci decente pentru toți. Industrie, inovație și infrastructură – Construirea unor infrastructuri rezistente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovației.

Ex. 1.5 miliarde de oameni la nivel global nu au acces la servicii de telefonie sigure.

Ex. Rata globală a șomajului în 2017 a fost de 5,6%, în scădere de la 6,4% în 2000.

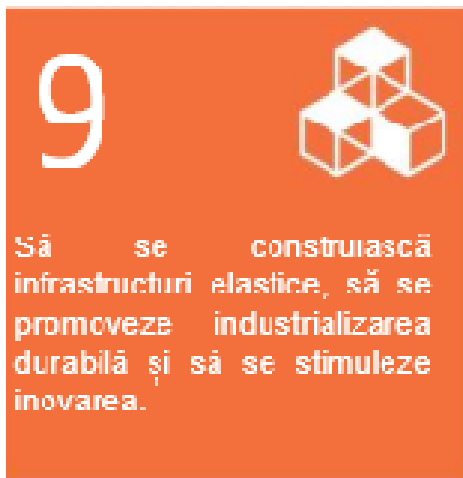
Ex. Bărbații câștigă cu 12,5% mai mult decât femeile în 40 din 45 de țări cu date statistice în acest sens.

Ex. În România în anul 2017, conform Institutului Național de Statistică și Eurostat populația ocupată a fost de 8.670.556 persoane. Rata de ocupare pentru populația în vârstă de 20-64 de ani a fost de 68,8% (77,3% la bărbați și 60,2% la femei). Vârșnicii (55-64 de ani) înregistrează o rată de ocupare de 44,5%. Rata șomajului a fost în anul 2017 de 4,9%. România are o rată a ocupării în rândurile persoanelor cu studii superioare (grupa de vârstă 15-64 ani) cu aproximativ 4 puncte procentuale mai mare decât media Europeană, respectiv 87,9% față de 84,0%.

Cum?

- Ajuțați tinerii și împărtașiți cunoștințele acumulate (Salvați timp pierdut și energie)
- Nu cumpărați produse despre care știți că sunt fabricate sub sclavie, muncă forțată
- Sprijinirea campaniilor pentru a pune capăt sclaviei, muncii forțate, traficului de ființe umane și căsătoriilor forțate

9. INDUSTRIE, INOVAȚIE ȘI INFRASTRUCTURĂ - Industrie, inovație și infrastructură – Construirea

unor infrastructuri rezistente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovației.

Ex. Infrastructura de bază: drumurile, tehnologiile informației și comunicațiilor, canalizarea, energia electrică și apa răman rare în multe țări în curs de dezvoltare

Ex. 16% din populația globală nu are acces la rețele mobile în bandă largă.

Ex. Referitor la infrastructura de transport rutier în România, autostrăzile și drumurile de interes național și european

reprezintă doar 21% din rețea. Aproape 90% din rețeaua de drumuri este la standardul de o singură bandă pe sens și se află, conform clasificării acceptate, doar în proporție de 50% în stare bună, 30% în stare medie și 20% în stare proastă.

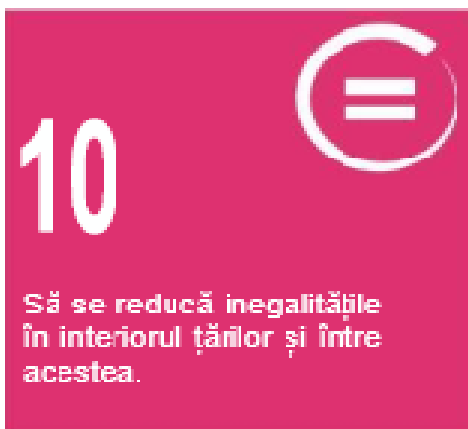
Această situație clasează România pe primul loc privind rata mortalității prin accident rutier din Europa: 94 de decese în România la 1 milion de locuitori versus 60 în UE; 259 în România la 10 miliarde pasageri/km versus 61 în UE; 466 în România la 1 milion de vehicule auto versus 126 în UE. De asemenea, rata accidentelor auto în care sunt implicați pietoni este cu mult peste media UE. Conform Eurostat, în 2013, pietonii implicați în accidente rutiere reprezentau 22% din total mortalității rutiere, în timp ce în România, acest număr este de 38% (2017).

Cum?

- Fiți la curent cu ultimele tehnologii și inovații
- Lucrați conștiincios

- Faceți orașele sănătoase. Protejați spațiile verzi, transformați spațiile goale în spații verzi. Acestea îmbunătățesc calitatea aerului
- Protejați infrastructura existentă
- Nu arunca, da mai departe. La actualizarea gadget-urilor electronice, care de multe ori sunt încă în stare bună de lucru donează vechiul dispozitiv sau reciclează-l, deoarece anumite părți pot fi recuperate

10. INEGALITĂȚI REDUSE – Reducerea inegalităților în interiorul țărilor și de la o țară la alta. Ex. În

țările în curs de dezvoltare, între 1990 și 2010, inegalitățile salariale au crescut cu 11%.

Ex. În ciuda scăderii globale a mortalității materne în majoritatea țărilor în curs de dezvoltare, femeile din zonele rurale sunt încă de trei ori mai multe șanse să moară în timpul nașterii decât femeile care locuiesc în centre urbane.

Ex. Până la 30% din inegalitatea veniturilor se datorează inegalității în cadrul gospodăriilor, inclusiv între femei și bărbați.

Ex. România are o creștere constantă a gradului de absorbție a fondurilor europene, însă aceasta este foarte greoaie: la limita ciclului bugetar 2007-2013, de pildă, țara noastră absorbise 83,44% din fondurile europene. Cu un ritm de absorbție mediu precum cel înregistrat până în prezent, România va avea nevoie, pentru finalizarea absorbției fondurilor, de circa 100 luni, în loc de 60 luni cât are un ciclu bugetar european.

România se confruntă cu o vulnerabilitate în piața muncii determinată de problema demografică în condițiile în care emigrația a atins un nivel îngrijorător, de 15% din populația țării, respectiv 25% din populația activă. Gradul intermedierei financiare în România este cel mai scăzut din rândul statelor din UE (26,4%). Ponderea activelor bancare în PIB se află la 50% în timp ce la nivelul UE este de 255%, iar în zona euro de 288%.

Ex. Conform INS, 46,2% din cetățenii României trăiesc în mediu rural în 2015. Conform Eurostat, media UE este de 28%. Pentru decalajul socio-economic dintre mediul urban și rural indicator reprezentativ este „riscul sărăciei sau a excluziunii sociale”. Eurostat subliniază faptul că, în 2016, în

România, în mediul urban, rata *riscului de sărăcie* era de 24,3%, în timp ce în mediul rural era la 51,7%. Media UE este de 23,6% în mediul urban și 25,5% în mediul rural.

Cum?

- Încurajați copiii să se împrietenească cu copii din diferite culturi
- Respectați oamenii care pot face lucrurile în mod diferit față de voi
- Călătorește sau citește pentru a învăța despre diferite culturi

11. ORAȘE ȘI COMUNITĂȚI DURABILE – Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să

fie deschise tuturor, sigure și durabile.

Ex. Jumătate din omenire - 3,5 miliarde de oameni - trăiește astăzi în orașe și 5 miliarde de persoane sunt proiectate să locuiască în orașe până în 2030.

Ex. Până în 2050, peste 66% din populația globului va locui în centre urbane, în special în regiuni din Africa și Asia.

Ex. 95% din expansiunea urbană în deceniile următoare va avea loc în țările în curs de dezvoltare

În prezent, 883 de milioane de oameni trăiesc în mahalale și majoritatea se găsesc în Asia de Est și de Sud-Est.

Ex. Orașele lumii ocupă doar 3% din pământ, dar reprezintă 60-80% din consumul de energie și 75% din emisiile de carbon.

Ex. Urbanizarea rapidă exercită presiuni asupra aprovizionării cu apă dulce, canalizare, mediul de viață și sănătatea publică

Ex. Începând din 2016, 90% dintre locuitorii din mediul urban au respirat aer nesigur, ceea ce a dus la 4,2 milioane de decese din cauza poluării aerului înconjurător.

Ex. Mai mult de jumătate din populația urbană globală a fost expusă la niveluri de poluare a aerului de cel puțin 2,5 ori mai mare decât standardul de siguranță.

Ex. Conform Eurostat, în 2016, România s-a poziționat pe primul loc la rata de supraaglomerare la 48,4% comparativ cu media UE, care este de 16,6%. Acest indicator este definit prin numărul de camere de care dispune o gospodărie, prin mărimea gospodăriei, precum și prin vârstele și situația familială a membrilor acesteia.

Ex. Smart City (Oraș Inteligent) - Un oraș inteligent și durabil este un oraș inovator care, prin folosirea tehnologiei informației și a comunicațiilor, a datelor colectate de la echipamentele utilizate în furnizarea serviciilor, prin proiectarea inteligentă a dezvoltării localităților - toate acestea sub coordonarea unei administrații „smart” - atinge sinergia necesară pentru a îmbunătăți calitatea vieții, eficiența operațiunilor și serviciilor urbane, precum și competitivitatea, asigurând nevoile generațiilor prezente și viitoare în ceea ce privește aspectele economice, sociale și de mediu.

Cum?

- Informați-vă, susțineți, participați la deciziile privitoare la zona/ comunitatea/orașul dumneavoastră
- Evaluați serviciile instituțiilor locale oferind sugestii de îmbunătățire
- Păstrați infrastructura și semnați/ reclamați orice act de vandalism

12. CONSUM ȘI PRODUCȚIE RESPONSABILĂ – Asigurarea unor tipare de consum și producție

durabile.

Ex. 93% dintre cele mai mari 250 de companii din lume raportează acum despre durabilitate.

Ex. Mai puțin de 3% din apa din lume este potabilă, din care 2,5% este înghețată în Antarctica, în Arctica și în ghețari. Prin urmare, umanitatea trebuie să se bazeze pe 0,5% pentru toate nevoile omului și a ecosistemului.

Ex. Omenirea poluează apele în râuri și lacuri mai repede decât natura poate recicla și purifica

Ex. Mai mult de 1 miliard de persoane încă nu au acces la apă dulce.

Ex. Anual, 120 de miliarde de dolari ar putea fi economisite doar dacă populația globului ar utiliza doar becuri economice.

Ex. În ciuda progreselor tehnologice care au promovat câștiguri de eficiență energetică, consumul de energie în țările OCDE va continua să crească cu încă 35% până în 2020. Utilizarea energetică

comercială și rezidențială este a doua zonă cu cea mai rapidă creștere a consumului de energie la nivel mondial după transport.

Ex. Gospodăriile consumă 29% din energia globală și, prin urmare, contribuie la 21% din emisiile de CO2 rezultate.

Ex. În fiecare an, aproximativ 1/3 din totalul alimentelor produse - echivalentul a 1,3 miliarde de tone în valoare de aproximativ 1 trilion de dolari - se sfârșesc prin putrezirea în containerele consumatorilor și comercianților cu amănuntul sau prin deteriorarea din cauza practicilor de transport și de recoltare necorespunzătoare

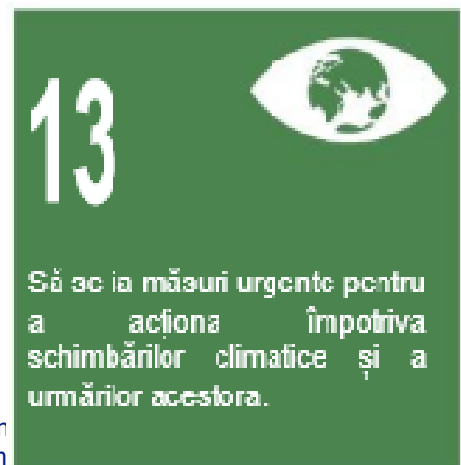
Ex. Sectorul alimentar reprezintă aproximativ 30% din consumul total de energie din lume și reprezintă aproximativ 22% din totalul emisiilor de gaze cu efect de seră.

Cum?

- Donați hainele sau obiectele pe care nu le mai folosiți
- Evitați produsele supra-ambalate. La cumpărături folosiți pungi reutilizabile
- Evitați produsele de unică folosință
- Reducerea, reutilizarea și reciclarea materialelor folosite
- Consumați atât cât vă este necesar. Evitați orice risipă a resurselor (salvează mediul și portofelul dvs.). Cca 20-50% din produsele alimentare pe care le cumpărăm se termină în depozitele de deșeuri.
- Efectuați cumpărăturile de la supermarket în baza unei liste (nevoile reale). Evitați cumpărăturile de impuls.
- Achiziționați pe cât posibil produse și servicii ecologice (cu impact redus asupra mediului)
- Achiziționați pe cât posibil produse și servicii locale astfel reduceți indirect emisiile de transport al celor consumate (alimente, îmbrăcăminte, etc.)

13. ACTIUNE CLIMATICĂ – Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului lor.

Ex. Din 1880 până în 2012, temperatura medie globală a crescut cu 0,85 °C. Pentru fiecare 1 grad de creștere a temperaturii, randamentul cerealelor scade cu aproximativ 5%.

Ex. Oceanele s-au încălzit, cantitățile de zăpadă și gheață s-au diminuat, iar nivelul mării a crescut. De la 1901 până în 2010, nivelul global al mării a crescut cu 19 cm, pe măsură ce oceanele s-au extins din cauza încălzirii și a gheții topite. Gama de gheață din Marea Arctică sa diminuat în fiecare deceniu succesiv din 1979, cu o pierdere de gheață de 1,07 milioane km² în fiecare deceniu

Ex. Începând cu 1990, emisiile de CO₂ au crescut cu aproximativ 50%.

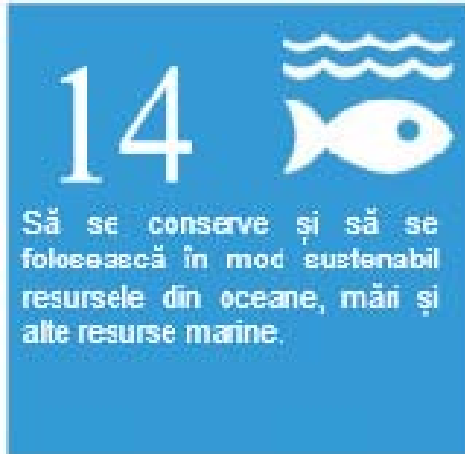
Ex. Emisiile au crescut mai repede între 2000 și 2010 decât în fiecare din ultimele trei decenii

Cum?

- Conduceți mai puțin. Folosiți pe cât posibil transportul în comun sau atunci când călătoriți luați și alți colegi și faceți cu schimbul (la și de la locul de muncă)
- Plimbați-vă, utilizați bicicleta sau transport public
- Dacă trebuie să conduceți, faceți-o într-un mod anticipativ - dacă avem culoarea roșie la semafor sau urmează un stop în 300-400 m nu mai accelerați, folosiți inerția mașinii
- Evitați folosirea mașinii personale la ore de vârf
- Mențineți-vă mașina în bună stare de funcționare. O mașină bine întreținută emite mai puțină poluare
- Organizați sau participați la campanii de plantare copaci. Copacii și vegetația iau dioxid de carbon (CO₂) și eliberează oxigen (O₂). (fără oxigen nu există viață)
- Discutați cu prietenii despre acțiunile de dezvoltare durabilă pe care le cunoașteți
- Lăsați pe cât posibil hainele la uscat natural
- Când lipsiți mai mult opriți alimentarea (scoateți din priză) echipamentul electronic cum ar fi televizoarele și calculatoarele
- Înreține bine produsele pe care le ai în posesie pentru a evita supraconsumul

14. VIAȚA ACVATICĂ – Conservarea și utilizarea durabilă a oceanelor, mărilor și a resurselor marine pentru o dezvoltare durabilă.

Ex. Oceanele lumii reprezintă 97% din apele lumii și absorb cca. 30% din emisiile de CO₂, preîntâmpinând astfel efectele dezastruoase ale încălzirii globale.

Ex. Peste trei miliarde de oameni depind de biodiversitatea marină și de coastă pentru a-și trăi viața.

Ex. România are 245 km de coastă marină. Apele costiere românești ale Mării Negre sunt localizate între Chilia și Vama

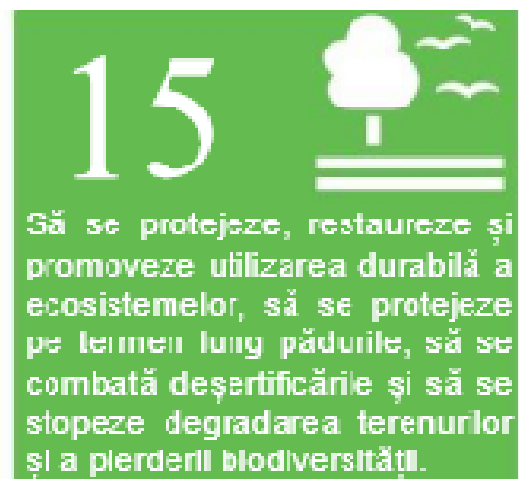
Veche. Relieful submarin al Mării Negre îl reprezintă un platou continental de 144.000 km². Stocurile de pește din Marea Neagră s-au deteriorat în mod dramatic în ultimele trei decenii, iar diversitatea capturilor de pește comercial s-a micșorat de la aproximativ 26 de specii la șase. Acest lucru se datorează și pescuitului excesiv.

Cum?

- Nu cumpărați articole sau bijuterii realizate din corali, carapace de țestoase sau alte vieți.
- Mâncați pe cât posibil alimentele locale.
- Respectați legile legate de pescuit (perioada de prohibiție, exemplare pe cale de dispariție (sturioni), braconaj, etc.)
- Faceți activități de agrement responsabile: plimbarea cu barca, caiac, hidrobicicletă, etc.
- Faceți voluntariat/ dacă este posibil donați asociațiilor care protejează oceanele.

15. VIAȚA TERESTRĂ – Protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea și repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate.

Ex. Din cele 8.300 de specii de animale cunoscute, 8% au

dispărut în totalitate iar 22% sunt pe cale de dispariție.

Ex. Între 2010 și 2015, lumea a pierdut 3,3 milioane de hectare de zone forestiere.

Ex. Datorită secetei și deșertificării, 12 milioane de hectare sunt pierdute în fiecare an (23 de hectare pe minut). În termen de un an, 20 de milioane de tone de cereale ar fi putut fi cultivate.

Ex. 74% dintre persoanele sărace sunt afectate direct de degradarea terenurilor la nivel global.

Ex. Suprafața totală a fondului forestier național în 2015 era de 6.555,1 mii ha (48,7% proprietate publică a statului, 33,9% proprietate privată persoane fizice și juridice, 16,0% proprietate publică și 1,4% proprietate privată a autorităților administrativ teritoriale), reprezentând 27,5% din suprafața țării. Datele statistice din ultimii 7 ani arată o creștere ușoară a fondului forestier cu 0,66%.

Ex. Condițiile naturale și împrejurările social-economice deosebite au făcut ca în România să se mai păstreze importante suprafețe de păduri naturale, virgine. Aceste suprafețe, localizate în proporție de 99% în regiuni montane, se restrâng, însă, cu rapiditate, ele ocupând, în prezent, mai puțin de jumătate din suprafața existentă acum 20-25 de ani. Integritatea naturală a ecosistemelor forestiere din România este indicată de prezența întregii game de faună europeană a pădurilor, incluzând 60% din toată populația de urși bruni și 40 % din cea de lupi, existentă în întreaga Europă.

Ex. La nivelul României pentru atenuarea efectelor secetei, combaterea deșertificării și reconstrucția ecologică a terenurilor degradate, în perioada 2013-2018, a fost împădurită o suprafață de 8613,62 ha de terenuri degradate.

Cum?

- Evitați utilizarea pe teren a pesticidelor care ajung în râuri și lacuri, deoarece sunt dăunătoare în special faunei sălbatice
- Mănâncă produse sezoniere. Au un gust mai bun, este mai ieftin și este ecologic
- Nu cumpărați niciodată produse fabricate din specii amenințate sau pe cale de dispariție.
- Reciclați hârtia folosită și mergeți fără hârtie acolo unde este posibil
- Cultivați propriile legume, verdețuri (agricultura locală urbană)
- Folosiți produse reciclate
- Colectați deșeurile selectiv

Cumpărați un produs.. in ce container depunem deșeur?

-**Plasticul!** ușor biodegradabil (cca 600 ani). Prin reciclarea sa se economisește petrol și se obțin produse utile. Din 50 de sticle de plastic reciclate se obține un pulover!

- **Alumiuniul!** Prin reciclare, se economisește până la 95% din energia inițială energetică inițială

16. PACE, JUSTIȚIE ȘI INSTITUȚII EFICIENTE – Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru

o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile.

Ex. 1.26 miliarde de dolari reprezintă pierderile statelor subdezvoltate cauzate de corupție, mită, furturi sau evaziune fiscală.

Ex. Statul de drept și dezvoltarea au o interdependență semnificativă și se consolidează reciproc, ceea ce face esențială

dezvoltarea durabilă la nivel național și internațional.

Ex. Aproximativ 28,5 milioane de copii de vârstă școlară primară, care sunt în afara școlii, locuiesc în zone afectate de conflicte.

Ex. O societate pașnică și incluzivă presupune cetățeni care se simt integrați, apreciați, cu un grad ridicat de satisfacție în plan social, profesional și încredere în instituții. Indicele Fericirii Globale (World Happiness Index), publicat anual de *United Nations Sustainable Development Solution Network* cuantifică rata fericirii din fiecare stat. În 2017, România se situat pe locul 52 din 117 de țări care reprezintă o tendință de creștere față de 2008.

Răspunsul la întrebarea „dacă în caz de probleme, aveți rude sau prieteni la care puteți apela pentru ajutor?” a fost afirmativ în 81% din cazuri în 2017, comparativ cu 74% în 2007. Un alt indicator

relevant este *percepția libertății de a lua decizii*, la care 84% dintre respondenți au afirmat în 2017 că „*au libertate de a lua decizii*”, față de 69% în 2007.

Cum?

- Informați-vă și votați în cunoștință de cauză în alegerile din țara dvs. Nu fiți doar o marionetă!
- Implică-te și participă într-un mod informat la luarea deciziilor care te privesc (asociații de proprietari, comunitate locala, țara, etc.)
- Raportează / reclamă orice încălcare de drepturi
- Faceți-vă și demonstrați un mediu plăcut la domiciliu („ce ție nu-ți place altuia nu face”)
- respectă-i pe cei din jurul tău mai ales la întâlnirile cu prietenii, grătar, fotbal, etc.)

17. PARTENERIATE PENTRU REALIZAREA OBIECTIVELOR - Consolidarea mijloacelor de

implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă.

Ex. Doar în anul 2014, asistența pentru dezvoltare, la nivel global a ajuns la suma record de 135.2 miliarde de dolari.

Ex. România a devenit stat donator de asistență oficială pentru dezvoltare în 2007, odată cu accesarea la UE. Volumul fondurilor alocate în acest scop din bugetul național a crescut de la 0,11% din venitul național brut în 2014 la 0,14% în 2016.

Prin politica sa de cooperare pentru dezvoltare, România își propune să contribuie la lupta împotriva sărăciei extreme și să vină în sprijinul dezvoltării de instituții democratice sustenabile în țări aflate în curs de dezvoltare prin împărtășirea propriilor experiențe.

Asistența bilaterală se realizează în parteneriat cu instituții publice sau reprezentanți ai societății civile din statul beneficiar sub formă de împrumuturi sau granturi, burse de studiu pentru învățământul liceal sau universitar (către 80 de state), sprijin bugetar, asistență umanitară. Ca volum efectiv, principalele destinații ale asistenței oficiale pentru dezvoltare acordate de România au fost statele din regiunea largită a Mării Negre, din Parteneriatul Estic și din Balcanii de Vest.

Din anul 2013 România a devenit principalul donator de asistență pentru Republica Moldova, dar și principalul său partener economic (din 2014). Printre prioritățile programelor derulate s-a pus un accent special pe promovarea bunelor practici în domeniul justiției și combaterii corupției,

revitalizarea camerelor de comerț și industrie, modernizarea sistemului de educație de la cel preșcolar (construirea de grădinițe) la colaborarea inter-universitară, funcționarea optimă a instituțiilor centrale, autorităților locale și a organismelor societății civile.

Aproximativ 20 de ministere și instituții publice din România contribuie anual la programul României de cooperare pentru dezvoltare. Principale state beneficiare de asistență pentru dezvoltare au fost în ultimii ani Republica Moldova, Serbia, Ucraina, Albania, Georgia, Armenia, Turcia, Egipt, Tunisia, Iordania, Siria, Maroc.

Cum?

- Distribuți cunoștințele pe care le aveți în domeniul dezvoltării durabile prietenilor, prin sport, la ieșiri în aer liber
- Colaborați cu organizațiile, colegii, efectuați muncă în echipă cu cei care împărtășiți aceleași obiective
- Fii responsabil! Încurajați-i pe cei din jur să aibă un comportament responsabil

„Fii tu însuși schimbarea pe care vrei să o vezi în lume”

Mahatma Ghandi